

HÂKİMLER ve SAVCILAR YÜKSEK KURULU ÖRNEKLERİ

BAZI AVRUPA BİRLİĞİ ÜLKELERİNDE YARGININ YÖNETİMİNDEN SORUMLU OLAN YÜKSEK KURULLAR	1
ALMANYA	1
AVUSTURYA	2
BELÇİKA	2
ÇEK CUMHURİYETİ	3
DANİMARKA	4
ESTONYA	5
FİNLANDIYA	5
FRANSA	6
HOLLANDA	7
İNGİLTERE	8
İRLANDA	9
İSPANYA	10
İSVEÇ	11
İTALYA	12
KIBRIS R.Y.	13
LİTVANYA	13
LÜKSEMBURG	13
MACARİSTAN	14
MALTA	14
POLONYA	15
PORTEKİZ	15
SLOVAKYA	15
SLOVENYA	16
YUNANİSTAN	16
TÜRKİYE	17
A- 1961 Anayasasına göre yüksek yargı konseyi	17
B- 1961 dönemi: 45 Sayılı Yüksek Hâkimler Kurulu Kanunu - YÜKSEK HÂKİMLER KURULU	19
C- 1961 dönemi: 45 Sayılı Yüksek Hâkimler Kurulu Kanunu - YÜKSEK SAVCILAR KURULU	20
D- 1982 Anayasasına göre yüksek yargı konseyi: HÂKİMLER ve SAVCILAR YÜKSEK KURULU	21

BAZI AVRUPA BİRLİĞİ ÜLKELERİNDE YARGININ YÖNETİMİNDEN SORUMLU OLAN YÜKSEK KURULLAR

	Yüksek Yargı Konseyinin Oluşumu	Yüksek Yargı Konseyinin Yetki ve Görevleri
ALMANYA	<ul style="list-style-type: none">▪ Yargının idaresi ile ilgili olarak herhangi bir kurul veya konseyin kurulması öngörülmemiştir. Hakimlerin atanması ve özlük hakları ile ilgili konularda federal veya eyalet adalet bakanlıkları yetkilidir.▪ Almanya’da hakimlerin bağımsızlığı ve statüsü Federal Anayasa ile teminat altına alınmış ve hakimlik statüsü federal düzeyde bir çerçeve kanunla düzenlenmiştir. Ayrıca çerçeve kanun hükümlerine uygun olmak koşulu ile, eyaletlere de hakimlerin statüsü ile ilgili kanun yapma yetkisi tanınmıştır.▪ Hakimlere tanınan bağımsız statü Alman hukukunda savcılara tanınmamıştır. Zira, savcılar devlet memuru olarak kabul edilmektedir. Savcı olabilmek için, hakim olma kriterlerinin hepsi aranmaktadır. Savcıların atanmaları ve özlük işleri federal ve eyalet Adalet Bakanlıkları tarafından yürütülmektedir.	

	Yüksek Yargı Konseyinin Oluşumu	Yüksek Yargı Konseyinin Yetki ve Görevleri
AVUSTURYA	<ul style="list-style-type: none">▪ Yargının idaresi ile ilgili olarak herhangi bir kurul veya konseyin kurulması öngörülmemiştir.▪ Hakim adayları, Eyalet Mahkemesi Başkanı tarafından mesleğe kabul edilirler ve 4 yıllık bir adaylık süresinden sonra hakimlik sıfatı kazanılır.▪ Savcılar ise farklı bir statüye sahiptir. Savcılar hakimlik sıfatını kazananlardan ve en az 1 yıl süreyle görev yapanlar arasından Adalet Bakanınca atanır.	
BELÇİKA	<ul style="list-style-type: none">▪ Belçika’da Anayasa ile öngörülen bir kurul yoktur.▪ Ancak alt ve üst düzey hakimler ve savcıların temsilcileri ile yasama, üniversite, hukuk mesleği ve sivil toplum temsilcilerinden müteşekkil 44 kişilik bir kurul vardır.▪ Kurul üyelerinin seçiminde yasama, yargı ve sivil toplum rol oynamaktadır.▪ Kurul üyelerinin görev süresi dört yıldır.	<ul style="list-style-type: none">▪ Hakimleri seçmek ve atamak, terfilerini kararlaştırmak, eğitim ve mahkemelerin idaresi Kurulun yetkisi alanındadır.

	Yüksek Yargı Konseyinin Oluşumu	Yüksek Yargı Konseyinin Yetki ve Görevleri
ÇEK CUMHURİYETİ	<ul style="list-style-type: none">▪ Yargının idaresi ile ilgili olarak herhangi bir kurul veya konseyin kurulması öngörülmemiştir.▪ Çek Cumhuriyetinde; hakimlerin atanması, tayinleri ve görevden uzaklaştırılmaları Adalet Bakanı'nın teklifi üzerine Cumhurbaşkanı tarafından gerçekleştirilir. Hakim adaylarının seçiminde ise Adalet Bakanlığı salt yetkili kurumdur.▪ Hakimler bir yanda yargısal görevlerini yerine getirirken, diğer yanda da mahkemelerin idaresi bağlamında yönetsel görevlerle donatılmış ve bu durum da hakimlerin Adalet Bakanlığı'nın sürekli olarak etkisi altında kalmayı ve Bakanlıktan gelen talimatları yerine getirme zorunluluğunu ortaya çıkarmıştır.▪ Yargının daha bağımsız olmasını temine yönelik çalışmalar kapsamında 1 Nisan 2002 de yürürlüğe giren Mahkemeler Kanunu, sadece danışma yetkisi ile donatılmış ve her derecedeki yargı organlarında ayrı ayrı Adli Konseylerin kurulmasını sağlamıştır.	

	Yüksek Yargı Konseyinin Oluşumu	Yüksek Yargı Konseyinin Yetki ve Görevleri
DANİMARKA	<p>1 Temmuz 1999 tarihinde yasa ile Danimarka Yüksek Yargı Konseyi kurulmuştur. Anayasal bir kurum olmamakla birlikte, bu kuruma anayasal bir statü kazandırmak için Danimarka anayasasında değişiklik yapılması düşünülmektedir. Konsey'in kuruluş amacı İsveç'te olduğu gibi mahkemelerin yönetimi, yargı bütçesinin idaresi ve mahkemelere tahsisi ve ihtiyaç duyulan personelin temini ve yetiştirilmesidir.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Konsey; bir genel müdürün başkanlığında; Yargıtay'dan (1), Temyiz Mahkemelerinden (1), Bölge Mahkemelerinden (1), İhtisas Mahkemelerinden (1), Alt mahkemelerden (1), adliye personelinden (2), hakim yardımcılarında (2), avukatlardan (1), yönetim konusunda uzman olan kişilerden (2) müteşekkildir. ▪ Konsey üyeleri, yasama veya yürütmede görev alamazlar. ▪ Konsey üyeleri Adalet Bakanınca 4 yıl süre için atanır. ▪ Adalet Bakanının Konseyi ortadan kaldırma yetkisi vardır. ▪ Adalet Bakanı, Konseye talimat verme yetkisini haizdir. 	<p>Konsey;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Hakimlerin eğitimi, ▪ Yargıya ayrılan bütçenin yönetimi, ▪ Yargı için bir bütçe taslağının hazırlanıp Adalet Bakanlığına sunulması, ▪ Mahkeme teşkilatının idaresi, ▪ Yargı ile ilgili konularda veri toplama ve bu verileri değerlendirme, ▪ Yargı ile konularda politika belirlenmesinde tavsiyelerde bulunmada yetkilidir. <p>Hakimlerin disiplin yönünden soruşturulmaları konusunda Konsey'in herhangi bir yetkisi bulunmamaktadır. Bu konuda, hakimlerin disiplin işlemleri için kurulmuş olan özel yetkili mahkeme Disiplin Mahkemesi "Klageret" görev yapmaktadır.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Yargının işleyişi ile şikayetler –yargısal kararlar haricinde- ayrıca Ombudsmana iletilebilir. ▪ Hakimlerin atanması konusunda Adalet Bakanına teklif hazırlayan Adli Seçim Komitesine, sekreteryaya desteğini Konsey sağlar.

	Yüksek Yargı Konseyinin Oluşumu	Yüksek Yargı Konseyinin Yetki ve Görevleri
ESTONYA	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Estonya’da alt ve üst düzey hakimler, savcılar, yürütmeden ve yasama organlarından gelen temsilciler, akademisyen ve avukatlardan olmak üzere toplam 11 üyeli bir Mahkemelerin İdaresi Konseyi bulunmaktadır. Bu üyelerin görev süresi 3 yılladır. ▪ Yüksek Mahkeme Başkanı ve Adalet Bakanı Yüksek Kurulun doğal üyesidir. ▪ Kurul’un yukarıda sayılan diğer üyelerini atama yetkisi yürütme, yasama ve yargı organlarıncadır. 	<p>Konsey’in görev ve sorumlulukları;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Hakimlerin seçilmesi ve atanması ▪ Hakimlerin terfisi ▪ Yargı bütçesinin yönetimi
FİNLANDİYA	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Yargının idaresi ile ilgili olarak herhangi bir kurul veya konseyin kurulması öngörülmemiştir. ▪ Finlandiya’da hakimlerin atanmasında, “Adli Atamalara İlişkin Yasa”da belirtilen yönteme uygun olarak, Adli Atamalar Kurulu Bakanlar Kuruluna öneri hazırlamakta ve bu öneri doğrultusunda, Bakanlar Kurulu da Cumhurbaşkanına hakim atamalarına ilişkin kararnameyi sunmaktadır. Atama neticede Cumhurbaşkanı tarafından gerçekleştirilmektedir. ▪ Başsavcı ve yardımcısı, Hükümetin önerisi üzerine Cumhurbaşkanınca, diğer savcılar ise Başsavcının önerisi doğrultusunda Hükümet tarafından atanmaktadır. 	

	Yüksek Yargı Konseyinin Oluşumu	Yüksek Yargı Konseyinin Yetki ve Görevleri
FRANSA	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Yargı bağımsızlığını sağlamak üzere 1958 Anayasası ile Hâkimler (ve Savcılar) Yüksek Konseyi kurulmuştur. ▪ Üye Sayısı ve Oluşum:1993 yılından beri Konseyin 16 üyesi bulunmaktadır. [Sadece Hakimler Konseyinin üye sayısı 12'dir] ▪ Bu üyelerin 1 ini Senato, 1 ini Millet Meclisi Başkanı, 1 ini Sayıştay seçerek göndermektedir. Konsey üyelerinin çoğunluğunu bizzat yargı mensupları kendi aralarından seçmektedir. Bunlardan 6 sını kürsüdeki hâkimler, 6 sını da savcılar seçmektedir. ▪ Devlet Başkanı ve Adalet Bakanı Konsey'in doğal üyesidirler. ▪ Konseyin başkanlığını Cumhurbaşkanı, yardımcılığını Adalet Bakanı yapmaktadır. ▪ Konsey kararlarına karşı Danıştay'a başvurmak mümkündür. ▪ Konseyin sekreteryaya hizmetleri Adalet Bakanlığı tarafından yerine getirilmektedir. Yüksek Konsey'in kendisine ait binası bulunmamakta ve Konsey toplantılarını Devlet Başkanlığı'na ait bir binada veya Adalet Bakanlığı'nda tahsis edilmiş toplantı odalarında gerçekleştirmektedir. 	<p>Fransa'da Hakimler ve Savcılar Yüksek Konseyi'nin yetkileri daha çok hakimlerin atanmaları, terfileri ve disiplin işlemleri etrafında toplanmıştır.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Konsey, hâkim ve savcılara ilişkin konuları iki ayrı bölümde görüşmektedir. ▪ Hâkimlerin seçimi ve atanması, bu bölümlerin yetkisi dahilindedir. Disiplin konuları ise, Cumhurbaşkanı ve Adalet Bakanının katılmadığı Büyük Kurul yetkisindedir. ▪ Konseyin disiplin kararlarına karşı yargı yolu kapalı bırakılmıştır. ▪ Mahkemelerdeki yönetsel işlemler, Adalet Bakanlığının sorumluluğu altında hareket eden Teftiş birimi tarafından hem düzenli olarak, hem de özel bir sorunun belirmesi halinde incelemeye tâbi tutulur. <p>İncelemenin sonucu disiplin işlemlerinin başlatılmasını gerektirmesi halinde durum Hâkimler (ve Savcılar) Yüksek Konseyi'ne aktarılır.</p>

	Yüksek Yargı Konseyinin Oluşumu	Yüksek Yargı Konseyinin Yetki ve Görevleri
HOLLANDA	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Hollanda Parlamentosu tarafından kabul edilen ve 1 Ocak 2002 tarihinden itibaren yürürlüğe giren “Yargı Konseyi Yasası” ile yargının organizasyonu ve idaresi yeniden tanzim edilmiş ve “Ulusal Yargı Konseyi” adında yeni bir Konsey oluşturulmuştur. Adalet Bakanı ile mahkemeler arasındaki iletişim, Konsey aracılığı ile temin edilmektedir. ▪ Konsey 5 üyeden müteşekkildir. <p>Konsey’in Oluşumu</p> <p>Başkanı da içeren 3 üyenin yargı mensubu olması gerekir.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Yargı Konseyinin tüm üyelerini Adalet Bakanı 6’şar yıllık dönem için atar. ▪ Üyeler aynı görev için yeniden atanabilirler. ▪ Hollanda Anayasası Konsey kararlarının yargıya götürülmesine dair kısıtlayıcı bir hüküm içermemektedir. <p>Konsey Sekreteryası</p> <p>Konseye ait “Konsey Bürosu Başkanlığı” vardır. Yaklaşık 90 kişinin çalıştığı büro 5 departmandan oluşur:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1- İletişim, Bilgilendirme, Kabine ve Hukuk İşleri 2- Yönetim, Bütçe ve Mali İşler 3- İş Faaliyetleri 4- Geliştirme Hizmetleri 5- İç Hizmetler <p>Konsey yargıya ait bütçenin tahsisinde yetkili kurum olduğu için, ihtiyacı olan bütçeyi de kendisi için ayırabilmektedir.</p>	<p>Mahkemelerin görevlerini düzgün bir şekilde yerine getirip getirmediğinden Yargı Konseyi sorumludur. Konsey daha özeldir:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Yargıya ait bütçe ve bütçe tahsislerine karar vermek, ▪ Yargının (mahkeme teşkilatının) idaresi, ▪ Yargıçların niteliklerinin geliştirilmesi, ▪ Danışma görevleri ile donatılmıştır. <p>Konseye ayrıca yargı alanında politika belirleme yetkisi de verilmiş olup;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ adli işbirliği, ▪ personel yönetimi ve atamalar, ▪ otomasyon, ▪ idari organizasyon, ▪ lojman ve güvenlik <p>gibi konular bu kapsamda değerlendirilmektedir.</p>

	Yüksek Yargı Konseyinin Oluşumu	Yüksek Yargı Konseyinin Yetki ve Görevleri
İNGİLTERE	<ul style="list-style-type: none">▪ Yargının idaresi ile ilgili olarak herhangi bir kurul veya konseyin kurulması öngörülmemiştir.▪ Ancak, yargının idaresi bağlamında hakimlerin mesleğe kabulü, atanması, terfileri, yargı organlarının fiziki ihtiyaçlarının karşılanması gibi konulardan sorumlu olan ve iktidardaki siyasi partilerden bağımsız bir Adalet Bakanlığı ya da resmi adıyla Anayasal İşler Departmanı bulunmaktadır.▪ Hakimleri, mesleki yeterlilikleri ve davranışları bakımından takip etme yetkisi Adalet Bakanına aittir. Hukuk Lordları, Temyiz Mahkemesi hakimleri, Yüksek Mahkeme hakimlerinin görevden uzaklaştırılmaları ancak Avam ve Lordlar Kamarasının birlikte alacağı bir kararla mümkündür. Bu yol son 300 yıl içerisinde yalnız 1 kez kullanılmıştır.▪ Diğer mahkemelerde görev yapan hakimler Adalet Bakanlığı ile belirli bir süre için sözleşme yaparak çalıştıkları için, mesleki yetersizlikleri veya hakimliğe yakışmayacak davranışlar nedeni ile bu sözleşme Adalet Bakanı tarafından iptal edilebilir. Aslında bu dahi çok sık rastlanılan bir durum değildir. Bu düzenlemenin kanunlaştığı 1971 yılından bugüne değin sadece 1 hakim bir suçta katıldığı için meslekten uzaklaştırılmıştır.	

	Yüksek Yargı Konseyinin Oluşumu	Yüksek Yargı Konseyinin Yetki ve Görevleri
İRLANDA	<ul style="list-style-type: none">▪ Yargının sorunlarını incelemek üzere kurulan bir komite tarafından 1996 yılında İsveç Yüksek Yargı Konseyi model alınarak bir kurulun oluşturulması önerilmiş ve 1998 yılında Kurul oluşturulmuştur.▪ Ancak bu Kurul anayasal bir organ değildir.▪ 17 üyeden oluşan Kurulda üst düzey hakim, savcı, yürütme, hukuk mesleği, adliye personeli ve sivil toplum temsilcileri bulunmaktadır.▪ 4 yıl süre ile görev yapmak üzere seçilen kurul üyelerinin seçiminde yürütme, yargı ve sivil toplum yetkilidir. Yüksek Mahkeme Başkanı; Üst, Bölge ve Gezici Mahkeme Başkanları Kurulun doğal üyesidirler.▪ Yargı Konseyinin kendisine ait bütçesi, binası ve ayrı bir sekreteryası bulunmaktadır.▪ Yargı Konseyi kendisine verilen görevleri yerine getirebilmek için; mülk edinme, sözleşme akdetme, personelini eğitme ve yetiştirme, mahkeme harçlarının artırılması veya eksiltilmesi yönünde Adalet Bakanına teklif götürme yetkilerine sahiptir.	<ul style="list-style-type: none">▪ Kurul; bütçe, eğitim ve mahkemelerin yönetimi konusunda yetkilidir.▪ Mahkemelere tahsis edilen bütçenin idaresi ve bu bütçenin mahkemeler arasında ihtiyaca göre dağıtımı tamamen Konsey yetkisindedir. Adalet Bakanlığı yalnızca yargı personelinin ve hakimlerin maaşlarını ödemekle sorumludur.▪ Kamuya, yargının işleyişi ile ilgili bilgi aktarmak,▪ Mahkemelerin fiziki altyapı ihtiyaçlarının karşılanması,▪ Yargıya erişim konusunda bireylere gerekli kolaylıkların sağlanması,▪ Hâkimlerin ve adli personelin atanması konusunda ise Konseyin hiçbir yetkisi bulunmamaktadır. Hakimlerin atanması, Adli Atamalar Komisyonunun Hükümet için hazırlamış olduğu bir listenin, Hükümet tarafından uygun bulunmasını takiben Devlet Başkanı tarafından gerçekleştirilir.▪ Disiplin işlemlerinin yürütülmesi konusunda da Konseye herhangi bir söz hakkı tanınmamıştır.

	Yüksek Yargı Konseyinin Oluşumu	Yüksek Yargı Konseyinin Yetki ve Görevleri
İSPANYA	<ul style="list-style-type: none">▪ Anayasanın 122.maddesine göre Yargı Erki Genel Konseyi, yargının idaresi için tesis edilmiştir.▪ Anayasanın 122.maddesine göre Yargı Erki Genel Konseyi'ne;<ul style="list-style-type: none">• Yüksek Mahkeme Başkanının Başkanlığında 20 üyeden oluşur.• Üyelerin 12'si hakimler ve savcılar arasından, 4'ü Temsilciler Meclisi tarafından 4'ü ise Senato tarafından Krala önerilir ve atama Kral tarafından yapılır.▪ İspanya Anayasası, Yargı Erki Konseyi'nin işlemlerinin yargıya götürülemeyeceğine dair bir hüküm içermemektedir.▪ İspanya'da Yargı Erki Genel Konseyi, savcılık teşkilatı üzerinde yetkili olmayıp, yalnızca hakimlerle ilgili olarak görev yapmaktadır.	<p>Konsey hâkimlerin;</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Mesleğe kabulü,▪ Atanması, (Anayasa Mahkemesi gibi yüksek mahkeme üyeliklerine atamalarda da öneri de bulunur)▪ Nakli,▪ Terfisi▪ Mahkemelerin denetlenmesi ve hakimler hakkındaki disiplin süreçlerinin yürütülmesinde,▪ Eğitimlerinde,▪ Yargı ile ilgili konularda veri toplama ve bu verileri değerlendirme,▪ Yargı ile konularda politika belirlenmesinde tavsiyelerde bulunmada yetkilidir.

	Yüksek Yargı Konseyinin Oluşumu	Yüksek Yargı Konseyinin Yetki ve Görevleri
İSVEÇ	<ul style="list-style-type: none"> ▪ İsveç'te yargının genel anlamda idaresi “Dolmstolsverket” (İsveç Yargı Konseyi ya da Ulusal Mahkemeler Yönetimi) adıyla anılan ve 1975 yılında, Jönköping kentinde kurulmuş olan, bağımsız bir idari organ tarafından yürütülmektedir. ▪ Yargı Konseyi'nin kuruluş gayesi mahkemelerin yönetilmesi, yargıya tahsis edilmiş olan bütçenin amaca uygun olarak idaresi ve gerekli olan personel ihtiyacının karşılanması olmuştur. ▪ Yargı Konseyi'nin Oluşumu: İsveç Yargı Konseyinin başında bir Genel Müdür bulunmaktadır. Söz konusu organ, genel müdürün yanı sıra; Hükümet tarafından ataması yapılan 6 hakim, 2 parlamenter, ve 2 sendika (meslek birliği) temsilcisi olmak üzere toplam 11 üyeden oluşmaktadır. ▪ Yargı Konseyinin işlemlerine karşı hem yargıya hem de Ombudsman'a müracaat etme imkanı mevcuttur. ▪ Konseyin sekreteryaya hizmetleri 30'u hukukçu olan yaklaşık 175 kişi tarafından gerçekleştirilmektedir. Konsey, kendi mülkiyetinde olan bir binada hizmetleri gerçekleştirmekte olup, merkez binası haricinde 4 şehirde de daha küçük büroları bulunmaktadır. Konsey, yargı teşkilatına ayrılan genel bütçe payının taksiminden sorumlu olması nedeniyle, kendi ihtiyaçları ölçüsünde bir payı da bu bütçeden kendisine tahsis etmektedir. 	<p>İsveç Yargı Konseyi'nin yetkisi sadece hakimlerle ilgili düzenlemeler hakkında olup, savcılar için daha başka bir rejim uygulanmaktadır.</p> <p>Aslında bu Konsey, yargı ile siyasi otorite arasında bir nevi aracı görevini üstlenmekle birlikte önemli yetkilere sahiptir.</p> <p>İsveç Yargı Konseyi'nin başlıca görevleri arasında;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Parlamento'ya yargı için bir bütçe taslağının teklif edilmesi ve bunun Hükümet ile müzakere edilmesi, ▪ Parlamento tarafından kabul edilen bütçede yargıya düşen payın mahkemelere tahsisi, ▪ Mahkemelerce yapılan harcamaların denetimi, ▪ Hakimlerin mesleğe kabul edilmeleri ve atamalarının yapılması, ▪ Mahkemelerin desteklenmesi, adli personelin eğitimi ve yetiştirilmesi gibi değişik konular bulunmaktadır. ▪ Hakimlerle ilgili şikayetler, Yargı Konseyine değil Ombudsman'a yöneltilir. <p>Hakimlerle ilgili disiplin işlemleri de, tüm kamu görevlileri için kurulmuş olan Devlet Disiplin Kurulu tarafından gerçekleştirilir.</p>

	Yüksek Yargı Konseyinin Oluşumu	Yüksek Yargı Konseyinin Yetki ve Görevleri
İTALYA	<ul style="list-style-type: none">▪ Yargının bağımsızlığını teminat altına almak için Anayasa'nın 105. maddesiyle 1947 yılında İtalyan Yüksek Yargı Konseyi kurulmuştur.▪ Üye Sayısı: Konsey'in halihazırda 27 üyesi bulunmaktadır. Konsey her dört yılda bir tamamen yenilenir.▪ Konseyin Oluşumu: Konsey'in Başkanı Devlet Başkanı'dır. Ancak Devlet Başkanı'nın Konsey'deki yetkileri semboliktir ve esaslı konuların görüşüldüğü toplantılara katılmaz.▪ Yargıtay Birinci Başkanı ve Yargıtay Başsavcısı Konsey'in doğal üyeleridir.▪ 16 üye yargı mensupları arasından ve yargı mensupları tarafından seçilir. Bu seçimin gerçekleşmesinde tamamıyla İtalyan Hakimler Birliği'nin etkisi görülmektedir.▪ 8 üye ise yargı mesleği dışındaki, fakat hukukçu olan kişiler arasından Parlamento tarafından seçilir. Bu kişiler en az 15 yıllık meslek tecrübesi olan hukuk akademisyenleri ve avukatlar arasından gelir. Adaylar siyasi partiler tarafından Parlamento'ya teklif edilir ve her iki meclisin Genel Kurulu tarafından gizli oyla ve salt çoğunlukla seçilirler.▪ İtalyan Anayasasında, Yüksek Yargı Konseyi'nin kararlarına karşı yargı yolunun kapalı olduğuna dair bir hüküm bulunmadığından ve Konsey'in idari bir organ olarak kabul edilmesinden dolayı, Konsey kararlarına karşı idari yargı yolu açıktır.	<p>Hakimlerin;</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Mesleğe kabulleri,▪ Atanmaları (Adalet Bakanlığının teklifi üzerine ve görüşü alındıktan sonra),▪ Terfileri konularında İtalyan Yüksek Yargı Konseyi yetkilidir.▪ Disiplin işlemlerinde ve hakimlerin görevlerine son verme konusunda karar vermeye de Konsey yetkilidir.▪ Hakimlerin mesleki eğitimlerinin yürütülmesi Konsey'in yetki ve sorumlulukları arasındadır. <p>Konsey bu görevleri yerine getirirken, genelge çıkarma yetkisine sahiptir.</p>

	Yüksek Yargı Konseyinin Oluşumu	Yüksek Yargı Konseyinin Yetki ve Görevleri
KIBRIS R.Y.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Güney Kıbrıs'ta Yargıtay üyelerinin tamamından müteşekkil bir Yüksek Yargı Konseyi bulunmaktadır. Neticede Konsey, Yargıtay'ın bir alt organıdır. ▪ Yargıtay üyeleri (dolayısıyla Yüksek Yargı Konseyi Üyeleri) Rum Yönetimi Lideri tarafından atanmaktadır. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ İlk derece mahkemelerinde görevli hakimlerin mesleğe kabulleri, tayinleri, terfileri, ▪ İlk derece hakimleri ve yüksek mahkeme hakimlerinin disiplin işlemlerinin yürütülmesi Yüksek Yargı Konseyi tarafından gerçekleştirilir. (Toplam hakim sayısı 88'dir)
LİTVANYA	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Litvanya'da alt ve üst düzey hakimler, yürütmeden ve yasama organlarından gelen temsilciler olmak üzere toplam 24 üyeli bir Mahkemeler Konseyi bulunmaktadır. ▪ Bu üyelerin seçiminde yalnızca yargı organı etkilidir. ▪ Üyelerin görev süresi 4 yıldır. ▪ Yüksek Mahkeme Başkanları, Adalet ve Maliye Bakanları, Devlet Başkanı ve Meclis Başkanı'nın temsilcileri Yüksek Kurul'un doğal üyeleridir. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Hakimlerin seçilmesi ve atanmasında nihai kararı veren Devlet Başkanına öneri hazırlar. ▪ Terfi işlemlerinin yapılması ▪ Disiplin işlemlerinin yürütülmesi ▪ Hakimlerin mesleki eğitiminin gerçekleştirilmesi, ▪ Yargıyla ilgili konularda tavsiyelerde bulunma
LÜKSEMBURG	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Yargının idaresi ile ilgili olarak herhangi bir kurul veya konseyin kurulması öngörülmemiştir. 	

	Yüksek Yargı Konseyinin Oluşumu	Yüksek Yargı Konseyinin Yetki ve Görevleri
MACARİSTAN	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Macaristan’da alt ve üst düzey hakimler, savcılar, yürütmeden ve yasama organlarından gelen temsilciler, akademisyen ve avukatlardan olmak üzere toplam 15 üyeli bir Ulusal Yargı Konseyi bulunmaktadır. ▪ Bu üyelerin atanmasında yasama ve yargı yetkilidir. ▪ Görev süreleri 6 yıldır. ▪ Yüksek Mahkeme Başkanı, Başsavcı, Adalet Bakanı ve Baro Başkanı Yüksek Kurul’un doğal üyesidirler. ▪ 2002 yılında gerçekleşen yasa değişikliği ile Ulusal Yargı Konseyi kendisi bütçesini ve yargıya ilişkin bütçeyi hazırlamak ve doğrudan Parlamente’ye sunmak yetkisine sahip olmuştur. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Hakimlerin seçilmesi ve atanmasında nihai kararı veren Devlet Başkanına bu konuda bir öneri hazırlanması, ▪ Disiplin işlemlerinin yürütülmesi ▪ Yargı bütçesinin idaresi, ▪ Mahkemelerin yönetimi
MALTA	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Malta Anayasası, “Yargının İdaresi Komisyonu” adı altında bir organın kurulmasını öngörmüştür. Yargının İdaresi Komisyonu 11 üyeden müteşekkildir: ▪ Tabii Üyeler: Devlet Başkanı, Malta Başyargıci, Başsavcısı, Barolar Birliği Başkanı, ▪ Seçimle Gelen ve Görev Süresi 4 yıla Sınırlı Üyeler: Yüksek Mahkeme üyeleri arasından seçilen 2 üye, alt dereceli mahkemelerde çalışan ve meslektaşlarınca seçilen 2 hakim, toplumda iyi ün ve ahlaka sahip kişiler arasından Başbakan tarafından atanan 1 üye, aynı niteliklere sahip ve ana muhalefet partisi tarafından seçilen 1 üye. 	<p>Komisyon;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Tüm alt ve üst dereceli mahkemelerin çalışmalarını gözetler ve yargıdaki verimi artırmak için Adalet Bakanlığına tavsiyeler sunar. ▪ Başbakanın talebi üzerine hakim atamaları için Başbakanı önerir. Malta’da hakimlerin atanması Başbakanın teklifi doğrultusunda Devlet Başkanınca gerçekleştirilir. ▪ Yargı mensuplarının uyması gereken “Davranış Kuralları” nı yayımlar. ▪ Avukatlar Komitesinin önerisi ile avukatlık mesleği için “Davranış Kuralları” oluşturur. ▪ Her yıl sonunda faaliyetlerine ilişkin bir raporu Adalet Bakanlığına sunar. Ayrıca gerekli gördüğü her zaman yargı ile ilgili konularda raporlar hazırlayarak Adalet Bakanlığına sunar.

	Yüksek Yargı Konseyinin Oluşumu	Yüksek Yargı Konseyinin Yetki ve Görevleri
POLONYA	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Polonya’da; alt ve üst düzey hakimler, yürütmeden ve yasama organlarından gelen temsilciler olmak üzere toplam 25 üyeli bir Yüksek Yargı Konseyi bulunmaktadır. ▪ Bu üyelerin seçiminde yalnızca yargı organı etkilidir ve görev süresi 4 yıldır. ▪ Yüksek Mahkeme başkanları ve Adalet Bakanı Kurulun doğal üyeleridir. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Hakimlerin atanması konusunda sadece danışma organı olarak görev yapar. ▪ Yargının bağımsızlığı ile ilgili konularda Anayasa değişikliği hazırlanmasında ve önerilerde bulunmada yetki sahibidir.
PORTEKİZ	<p>Portekiz Anayasasının 218.maddesine göre kurulmuş olan Yüksek Yargı Konseyine, Yüksek Mahkeme Başkanı başkanlık eder. Konsey yalnızca hakimlerle ilgili konular için yetkilidir.</p> <p>Konseyin 2 üyesi Devlet Başkanı tarafından atanır. 7 üye Parlamento tarafından seçilir. 7 hâkim üye de yargı mensupları tarafından temsilde adalet ilkesine göre seçilir.</p>	<p>Konsey, hakimlerin mesleğe kabulü, atanması, nakli, terfisi ve teftişi işlemlerinde yasa ile çizilen çerçevede yetkilidir. (218/1)</p>
SLOVAKYA	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Slovakya’da alt ve üst düzey hakimler, savcılar, yürütmeden ve yasama organlarından gelen temsilciler, sivil toplum örgütleri temsilcileri, akademisyen ve avukatlardan olmak üzere toplam 18 üyeli bir Yüksek Yargı Konseyi bulunmaktadır. Konsey 2001 yılında kurulmuştur. ▪ Yüksek Mahkeme Başkanı Konsey’in doğal üyesidir. ▪ Konsey üyelerinin seçiminde yasama, yürütme ve yargı organlarının yetkisi bulunmaktadır. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Konseyin; ▪ Hakimlerin seçilmesi ve atanması ve görevden uzaklaştırılması konusunda sadece danışma niteliğinde (Nihai yetki Parlamento’da), ▪ Disiplin işlemlerinin yürütülmesi ▪ Hakimlerin mesleki eğitimlerinin gerçekleştirilmesi konularında yetkisi bulunmaktadır.

	Yüksek Yargı Konseyinin Oluşumu	Yüksek Yargı Konseyinin Yetki ve Görevleri
SLOVENYA	<ul style="list-style-type: none">▪ Slovenya Anayasası, 11 üyeli bir Yüksek Yargı Konseyinin kurulmasını öngörmüştür.▪ 6 üye hakimler tarafından kendi meslektaşları arasından seçilmektedir. Diğer 5 üye ise Parlamento'nun teklifi doğrultusunda Devlet Başkanı tarafından atanır.	<p>Konseye;</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Hakimlerin mesleki performanslarını takip etmek,▪ Hakimlerin yargı görevlerindeki verimliliği artırmaları için gerekli önerileri yapmak,▪ Hakimlerin atanması konusunda atamayı yapacak olan Parlamento'ya, seçim yapabileceği bir aday listesi sunmak vazifeleri verilmiştir.
YUNANİSTAN	<ul style="list-style-type: none">▪ Anayasanın 90.maddesi Yüksek Yargı Konseyinin oluşumunu düzenler.▪ Alt ve üst düzey hakimler ve savcılarının temsilcilerinden oluşan Konseyin üye sayısı 15'tir▪ Yüksek Mahkeme Başkanı ve Başsavcı Konseyin doğal üyesidir. Diğer üyeler kura ile seçilir.▪ Kurul üyelerinin görev süresi bir yıldır.▪ Konsey kararlarına karşı yasa yolu açıktır.▪ Adalet Bakanı Konsey kararlarını en yüksek yargı organının genel kuruluna götürebilir.	<ul style="list-style-type: none">▪ Hakimleri seçmek ve atamak, terfilerini kararlaştırmak, Konseyin yetki alanındadır.

TÜRKİYE	A- 1961 Anayasasına göre yüksek yargı konseyi	
	Yüksek Hâkimler Kurulu	Yüksek Savcılar Kurulu
1971 değişikliği öncesi	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Üye sayısı: {18 asıl}+ {5 yedek} ▪ Seçimleri: <ul style="list-style-type: none"> {6 asıl} + {2 yedek}: Yargıtay {6 asıl} + {1 yedek}: Birinci sınıfa Ayrılmış Hâkimler {3 asıl} + {1 yedek}: Millet Meclisi {3 asıl} + {1 yedek}: Cumhuriyet Senatosu ▪ Görev süresi: 4 yıl (Madde 143) ▪ Adalet Bakanı toplantılara katılabilir. Oy hakkı yoktur. (Madde 143) ▪ Adalet Bakanı gerekli gördüğü hallerde, bir hâkim hakkında disiplin kovuşturması için Yüksek Hâkimler Kuruluna başvurabilir. (Madde 144) ▪ Anayasaya göre ayrı bir teftiş kurulu bulunmamaktadır, teftiş Yüksek Hâkimler Kurulu'nun görevlendirdiği üst derecedeki hâkimler eliyle sağlanmaktadır. (Madde 144) ▪ Kurul Kararlarına itiraz ile ilgili özel düzenleme bulunmamaktadır 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Anayasada özel düzenleme yoktur. Cumhuriyet Savcılarının ve Kanun sözcülerinin özlük işlerinde ve görevlerini yapmalarında teminat sağlayıcı hükümler kanuna bırakılmaktadır. (Madde 137)

TÜRKİYE	A- 1961 Anayasasına göre yüksek yargı konseyi	
	Yüksek Hâkimler Kurulu	Yüksek Savcılar Kurulu
1971 değişikliği	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Üye sayısı: {11 asıl} + {3 yedek} üye ▪ Seçimleri: Yargıtay Genel Kurulunca kendi üyeleri arasından seçilir. ▪ Süre: 4 yıl (Madde 143) ▪ Kurul kararlarına İtiraz: Kararlar kesindir. Bu kararlar aleyhine başka mercilere başvurulamıyor. Ancak, disiplin ve meslekten çıkarma cezaları ile ilgili kararların bir defa daha incelenmesini, Adalet Bakanı veya hakkında karar verilen hâkim isteyebilir. (Madde 144) ▪ Kurulun Başkanı Bakandır. Bakan gerekli gördüğü hallerde Yüksek Hâkimler Kurulu toplantılarına başkanlık eder. (Madde 143) ▪ Adalet Bakanı gerekli gördüğü hallerde, bir hâkim hakkında disiplin kovuşturması açılmasını Yüksek Hâkimler Kurulundan isteyebilir. (Madde 144) ▪ Teftiş Kurulu Yüksek Hâkimler Kurulu'na bağlıdır. (Madde 144) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Üye Sayısı: {7 asıl} + {2 yedek} üye ▪ Üyelerin oluşumu: <ul style="list-style-type: none"> ○ {3 asıl} + {2 yedek}: Yargıtay ○ Adalet Bakanı ○ Cumhuriyet Başsavcısı ○ Adalet Bakanlığı Müsteşarı ○ Adalet Bakanlığı Özlük İşleri Genel Müdürü (Madde 137) ▪ Kurul Kararlarına İtiraz: Kararlar kesin. Bu kararlar aleyhine başka mercilere başvurulamıyor. Ancak, disiplin ve meslekten çıkarma cezaları ile ilgili kararların bir defa daha incelenmesini, Adalet Bakanı veya hakkında karar verilen cumhuriyet savcısı isteyebilir. (Madde 137) ▪ Teftiş Kurulu, Cumhuriyet savcılarını bakımından Adalet Bakanlığına bağlıdır. (Madde 137)

B- 1961 dönemi¹: 45 Sayılı Yüksek Hâkimler Kurulu Kanunu² - YÜKSEK HÂKİMLER KURULU

Kurulun oluşumu

- **Toplam üye sayısı:** {18 asıl}+ {5 yedek}; Görev süresi 4 yıldır.
- **Üyelerin dağılımı**
 - {6 asıl} + {2 yedek}: Yargıtay
 - {6 asıl} + {1 yedek}: Birinci sınıfa Ayrılmış Hâkimler
 - {3 asıl} + {1 yedek}: Millet Meclisi
 - {3 asıl} + {1 yedek}: Cumhuriyet Senatosu
- 1972 değişikliği ile Kurul, **11 asıl ve üç yedek üyeden** oluşmakta, üyeler Yargıtay Genel Kurulunca kendi üyeleri arasından seçilmektedir. (Madde 1, 5, 6)

Kurul kararları

- İhtar ve aylık kesmenin dışındaki disiplin cezalarına karşı Genel Kurula itiraz mümkündür. İhtar ve aylık kesme cezalarının bir defa daha incelenmesi kararı veren bölümden istenebilir. Genel Kurulun itiraz üzerine veya doğrudan doğruya verdiği kararlar kesindir. Ancak, bölümlerden ve Genel Kuruldan verilen kesin kararlar aleyhine Danıştay'a başvurulabilir.
- 1972 değişikliği ile disiplin cezalarına karşı Genel Kurula itiraz mümkün. Genel Kurulun itiraz üzerine veya doğrudan doğruya verdiği kararlar kesin. Genel Kurula vaki itirazın reddi suretiyle kesinleşen disiplin ve meslekten çıkarma cezasına ilişkin kararların bir defa daha incelenmesini Adalet Bakanı veya ilgili hâkim Genel Kuruldan isteyebilir

- Bakan toplantılara bizzat katılabilir. Oy hakkı yoktur. (Md. 4). Bakan Kurula hâkimler hakkında disiplin işlemi yapılması için başvurabilir. (Md. 47)
- 1972 değişikliği ile Adalet Bakanı gerekli gördüğü hallerde Kurul toplantılarına başkanlık etmekte, oy hakkı bulunmaktadır.

- **Atama kararlarının tasdiki:** Yüksek Hâkimler Kurulunun, hâkim yardımcıları ile hâkimlere kadro tahsisine ve bunların nakli ve tayinlerine ve Yargıtay üyelerinin seçimine ait kararları Adalet Bakanı ve Başbakanın müşterek kararnamesi ile Cumhurbaşkanının tasdikine sunulur. Yargıtay Başkanlarının seçimine ait kararlar da aynı hükme tabidir. Adalet Bakanlığına verildiği tarihten başlayarak en geç bir ay içinde onandığı bildirilmeyen kararlar onanmış sayılır. (Md. 66)
- YHK'nun Başkanlık ve ilgili bölümlerindeki çalışmalarına yardımcı olmak üzere; yeteri kadar raportör (1972 ile tetkik hâkimi), genel sekreter, kalemler, yeteri kadar memur ve hizmetli istihdam edilmektedir. (Md. 35). YHK'nun giderleri Adalet Bakanlığı Bütçesinden karşılanır. (Md. 67)

¹ Bu Tablo 45 sayılı Yüksek Hâkimler Kurulu'nda 1972 yılındaki değişiklikten önceki durumu yansıtmakta olup, 1972 değişiklikleri, ilgili yerlerde gösterilmiştir. Bu dönemde Yüksek Hâkimler Kurulu ve Yüksek Savcılar Kurulu olmak üzere iki ayrı Kurul bulunduğundan, tablo her ikisi için ayrı ayrı düzenlenmiştir

² 22.04.1962 tarih ve 45 sayılı Kanunun **ismi**, 1972 yılında 1597 sayılı Kanunla değiştirilmeden önce "Yüksek Hâkimler Kurulu Kanunu" iken; bu tarihten sonra "Yüksek Hâkimler ve Yüksek Savcılar Kurulu Kanunu" olmuştur.

C- 1961 dönemi: 45 Sayılı Yüksek Hâkimler Kurulu Kanunu - YÜKSEK SAVCILAR KURULU

Kurulun oluşumu

Başkan	Cumhuriyet Başsavcısı
Üyeler	{2 Cumhuriyet İkinci Başsavcısı} {6 Yargıtay Cumhuriyet Savcısı} {Bakanlık Teftiş Kurulu Başkanı} {Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürü} {Ceza İşleri Genel Müdürü} {Personel Genel Müdürü}
Yedek üyeler	Yargıtay Cumhuriyet Savcıları arasından 4 üye]
Usul	C. İkinci Başsavcıları, Yargıtay C. Savcıları 2 yıl için ad çekme usulü ile belirlenirler (Madde 69). 1972 değişikliği ile Yüksek Savcılar Kurulu; Adalet Bakanının başkanlığında <ul style="list-style-type: none">▪ Cumhuriyet Başsavcısı,▪ Yargıtay Ceza Daireleri Genel Kurulunca seçilen üç asıl ve iki yedek üye ile▪ Adalet Bakanlığı Müsteşarı ve Özlük İşleri Genel Müdüründen oluşacak şekilde yapılanmıştır.

Kurul kararları

- YSK kararlarının ihtar ve aylık kesme dışındaki kararlarına karşı Yüksek Savcılar Genel Kuruluna itiraz mümkündür. Genel Kurul kararları kesindir. (Madde 73, 74).
- 1972 değişikliğine göre; disiplin cezalarına itiraz mümkündür. Yüksek Savcılar Kurulunun kararları kesin olup başka mercie başvurulamaz. Ancak disiplin ve meslekten çıkarma cezaları ile ilgili kararların bir defa daha incelenmesini Adalet Bakanı ve ilgili isteyebilir.

Bakanlık bağlantısı

- YSK, yapısı içinde Adalet Bakanlığı Genel Müdürleri de bulunduğundan, Adalet Bakanlığı ile yakın işbirliği içinde ve bağlantılı görev yapmaktadır. (Madde 69-89). Örneğin C. Savcıları atanırken, Bakanlık Müsteşarının Başkanlığında toplanan Kurulun mütalaası alındıktan sonra, atama 3'lü Kararname ile gerçekleşmektedir. (Madde 77)
- 1972 değişikliği ile; Yüksek Savcılar Kurulunca alınacak karar gereğince 3'lü Kararname ile gerçekleşmektedir.

D- 1982 Anayasasına göre yüksek yargı konseyi: HÂKİMLER ve SAVCILAR YÜKSEK KURULU

Üye sayısı: {7 asıl} + {5 yedek}

Seçimleri:

- {3 asıl} + {3 yedek}: Yargıtay
- {2 asıl} + {2 yedek}: Danıştay

Cumhurbaşkanınca seçilir.

Adalet Bakanı Kurulun başkanıdır.

Müsteşar tabii üyedir. (Madde 159)

Kurul Kararlarına karşı yargı mercilerine başvurulamaz.

İtirazların Kurul bünyesinde incelenmesi esasları kanunla düzenlenir (Madde 159)

Teftiş Kurulu Adalet Bakanlığına bağlıdır. (Madde 144)

2461 sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanunu: 1981 tarihli ve 2461 sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanunu ile 45 sayılı Yüksek Hâkimler ve Yüksek Savcılar Kanunu yürürlükten kaldırılmıştır. 2461 sayılı Kanunun 2. maddesine göre Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Adalet Bakanının başkanlığında, Yargıtay, Danıştay Genel Kurullarınca gösterilecek adaylar arasından Devlet Başkanınca seçilecek ikişer asıl ve ikişer yedek üye ile Adalet Bakanlığı Müsteşarı ve Özlük İşleri Genel Müdüründen oluşacağı öngörülmüştür. Daha sonra kabul edilen 1982 Anayasasına göre söz konusu Kanun 1983 tarihli ve 2835 sayılı Kanunla değiştirilerek Anayasaya uygun hale getirilmiştir.

2461 sayılı Kanuna göre;

- Adalet Bakanlığı, atama kararname taslaklarını hazırlar ve Kurula sunar. Bu taslak, Kurul tarafından en geç bir ay içinde incelenir, aynen veya gerekli görülen değişiklikler yapılarak karara bağlanır ve Adalet Bakanlığına tevdi edilir. (Madde 19)
- Kurulun sekreteryası, Adalet Bakanlığınca yürütülür. Kurul Adalet Bakanlığında toplanır. (Madde 10)
- Kurulun Başkan dışındaki asıl ve yedek üyelerine verilen aylık ek tazminat Adalet Bakanlığınca ödenir. (Madde 7)